WYDANIE WIECZORNE.

„GŁOS NARODU“ | Wychodzi dwa razy dziennie. | Cena 4 halerze. | Wychodzi dwa razy dziennie. | „GŁOS NARODU“

Wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 12-ej w południe i o godzinie 6-tej wieczorem,

PRENUMERATA wynoszą w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie kor 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckiem kwartalnie kor. 10. w innych państwach: kwratalnie kor. 12, Za jednorazową wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu: 40 hal.

GŁOS NARODU

Dziennik założony w r. 1892 przez JOZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

Osobna prenumerata na wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w miejscu z odnoszeniem do domu 1 koronę.

Numer południ. 10 hal wieczorny 4 hal. Listy pieniężne przekazy na prenumeratę i inseraty, franco do Administacji „Głosu Narodu“. — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie Monarchji i w państwie niemieckiem. Reklamacy nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisy Redakcya nia zwraca. Adres Red.: Ul. św Krzyża l. 7. Adres tel. „Głosu Narodu“ Kraków, Tel. Nr. 190.

Nr 162 | **Kraków piątek 12 kwietnia 1907 r.** | **ROK XV**

Kronika.

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCJAN

Kraków dnia 11 kwietnia.

— **Kolonia rabczańska**. Wpisy do Kolonii dla dzieci skrofulicznych w Rabce rozpoczną się w dniu 15 kwietnia i trwać będą do 15 maja. Zgłaszać się należy z dziećmi codziennie od 10 do 12 w kancelaryi szpitala św. Ludwika. Wszelka inna droga starania się o przyjęcie jest wykluczona.

— **„Święto słońca“**, myt Wielkopolski, obraz sceniczny na tle muzyki Michała Świerzyńskiego, przedstawionym będzie w salach Starego teatru dnia 21 bm.: staraniem krakowskiego Koła pań T. S. L.

— **I. Tow. Weteranów wojskowych** w Krakowie odbędzie walne zgromadzenie w niedzielę dnia 14 bm. o godzinie 2 po południu w sali Tow. strzeleckiego. Porządek dzienny obejmuje odczytanie protokołu i regulaminu, sprawozdanie rachunkowe, wnioski o wsparcie dla chorych, wybór prezesa, 24 członków wydziału i 2 członków Komisji kontrolującej, wreszcie wnioski i interpelacje.

— **P. Wacław Sieroszewski**, bawiąc przejazdem w Krakowie wygłosi odczyt „O Japonii“.

Ceniony pisarz dla swych głośnych prac naukowych o narodach wschodnio-azyatyckich, mieszkając przez czas dłuższy w Japonii badał osobiście życie i sztukę krainy wschodzącego słońca, którym też szereg swych znanych prac poświęcił. Miasta: Jokohama, Tokio, Osaka, rzeka Tudżikawa, jezioro Hanna, przystań w Hokkairo, staw Sarusawa i w. i. będą przez naszego podróżnika przedstawione na obrazach świetlnych z oryginalnych japońskich dyapozytywów, a wreszcie w wycieczce do Nikko zapozna prelegent słuchaczy ze sztuką i obyczajami japońskiemi. Nowożytna twierdza japońska, zamki, świątynie i szkoły oraz teatry ukażą nam piękno japońskiej architektury, zaś Nirwana Szaka, święto Dajdżingu, uroczystości Haruna i Kwanon z tańcami religijnymi i świeckimi oddadzą pełne uroku obrazy z życia bohaterów ostatniej wojny.

Zajmujący ten odczyt przyciągnie niezawodnie do sali hotelu Saskiego wielu ciekawych, gdzie od godziny 6 wieczorem 19 bm. będą sprzedawane bilety wstępu przed odczytem, zaś wcześniej nabywać je można w handlu p. Fenza przy ul. Szewskiej.

— **Z teatru miejskiego.** „Beatrix Cenci“ Słowackiego podzielona jest w inscenizacyi na 14 zamkniętych w sobie scen. Po każdej z nich zapada kurtyna. Szereg udogodnień technicznych, jakie dyrekcya przedsięwzięła pozwalają jednak zmiany dekoracyj skrócać tak, że antrakty będą trwały przeciętnie 2 do 3 minut. Dłuższe przerwy nastąpią jedynie po obrazach: 4, 8 i 9. Niemałem ułatwieniem w tej mierze jest nowość dekoracyjna, stosowana dotąd tylko w kilku teatrach zagranicznych, a polegająca na tem, że pierwszy plan sceny przez cały ciąg sztuki ujęty jest w stałe ramy dekoracyjne, tak, że przy zmianach dekoracyj odpada potrzeba ustawiania bocznych kulis, a tem samem redukuje się rozciągłość antraktów. Przy sztukach wieloaktowych, jak np. „Beatrix Cenci“, pomysł ten daje nieocenione udogodnienia.

— **Kraj. komisya włości rentowych** odbyła we Lwowie posiedzenie pod przewodnictwem marszałka hr. Badeniego. Obecni byli pp. dr. T. Pilat, dr. J. Hupka, dr. M. Korol, dr. D. Sawczak, K. Torosiewicz i dr. J. Waygarth, komisarz rządowy B. Szeligowski i referent dr. H. Sawczyński. Po rozpatrzeniu przedstawionych podań o pożyczki rentowe i przeprowadzeniu dyskusyi, uchwalono przyznać 6 pożyczek rentowych, a mianowicie: jedną pożyczkę w powiecie bobreckim 10.000 kor., cztery pożyczki w powiecie przemyślańskim w kwotach 6.000 k. 5800 k., 4.000 k. i 13.000 k. i jedną pożyczkę w powiecie żółkiewskim 6.000 k. Pięć podań o udzielenie pożyczek załatwiono odmownie, zaś co do jednej prośby odroczono decyzyę aż do zasięgnięcia bliższych informacyj.

Wyścigi konne w Krakowie. W terminie do dn. 1 kwietnia br. nie został żaden z zapisanych do biegów: „Hrabiego Jana Tarnowskiego Memorial-Stakes“ oraz „Nagrody Dyrektoryum“ koni wycofany, gdyby więc i w ostatnim terminie w dniu 1. maja br. nic nie wycofano, natenczas przypuszczać należałoby, że przy sprzyjających okolicznościach w obu biegach znaczniejsza ilość koni o palmę zwycięstwa współzawodniczyć będzie.

W dniu 15 kwietnia br. przypada mianowanie koni do biegu p. n. „Wielkie krakowskie Steeple-chase“ z dotacyą 4000 koron na metę 4800 m.

— **Ruski fanatyzm**. „Kurj. stan.“ donosi: P. Augustowi Janiczkowi konduktorowi kolejowemu, zamieszkałemu we wsi Uhornikach pod Stanisławowem, zmarło siedmioletnie dziecię, które tenże musiał na cmentarzu tamtejszym pochować. Opłaciwszy wszelkie taksy za oglądanie zwłok i wykopanie grobu etc. zaprosił p. Janiczek, który jest obrządku rzymsko-katol., dwóch księży z Tyśmienicy, do której to parafii Uhorniki należą. Obaj księża przybyli we wtorek po wielkanocnych świętach do Uhornik na pogrzeb a odprawiwszy w domu zmarłego dziecka modlitwy, przeprowadzili kondukt na cmentarz. Skoro grabarz (ruski chłop) ich zobaczył, porzucił ryskal przy wykopanym grobie i z cmentarza oddalił się. Posłano zaraz za nim, gdyż bez jego pomocy, ciało zmarłego pogrzebanem być nie mogło. Kondukt pogrzebowy dwie godziny czekał na grabarza, który poszedł do szynku i tam oświadczył, że grzebać nie pójdzie, bo na pogrzebie są polskie „ksiądzy“. Nie pomogły perswazye i obietnice sutej zapłaty, grabarz uparł się i pozostał w szynku. Wtedy jeden z obecnych na pogrzebie kolegów ojca zmarłego dziecka wlazł do dołu, dokończył kopania grobu i ułożył tam trumnę, a obaj polscy księża kolejno brali za ryskal i zasypywali ziemią grób, dopóki go nie zapełnili a potem na mogile zakopali krzyż. Oto do czego doprowadza namiętna po wsiach agitacja przeciw „Lachom“.

Mamy nadzieję, że kompetentne władze zajmą się tą sprawą.

— **Z Towarz. Oświaty ludowej.** Zarząd krakowskiego Towarzystwa Oświaty ludowej założył w drugiej połowie marca 17 nowych czytelni ludowych w miejscowościach: Rzezawa (pow. Bochnia), Biesiadki, Górka (pow. Brzesko), Zalas (pow. Chrzanów), Biała wyżna (pow. Grybów), Spie (pow. Kolbuszowa), Zalesie (pow. Łańcut), Zawada (pow. Myślenice), Stany (pow. Nisko), Skurowa (pow. Pilzno), Golkowice, Zbydniowice (pow. Podgórze), Babice Brzeźnica (pow. Wadowice), Bilczyce, Rybitwy (pow. Wieliczka), Pietrzykowice (pow. Żywiec), oraz uzupełnił biblioteki w 28 dawniej założonych czytelniach w gminach: Brzeszcze (pow. Biała), Baczków, Podłęże, Targowiska, Zbydniów (pow. Bochnia), Łętowice (pow. Brzesko), Blizne, Igiora (pow. Rzeszów), Lipniki (pow. Gorlice), Przyszowa (pow. Limanowa), Cyranka, Wojsław (pow. Mielec), Surniarsko (pow. Nowy Sącz), Róża (pow. Pilzno), Brzeziny, Gawrzyłowa, Gnojnica, Mała Niedźwiada, Ocieka, Skrzyszów (pow. Ropczyce), Kraczkowa, Lutoryż, Tyczyn (pow. Rzeszów), Pleśnia, Ryglice, Zaczarnie (pow. Tarnów), Nidek (pow. Wadowice). Ogółem rozesłano 1588 książek, wartości 1297 kor.

Zarząd uprasza członków o nadsyłanie składek, a kierowników czytelni o nadsyłanie sprawozdań. Jednocześnie zawiadamia, że biuro Towarzystwa z d. 3 kwietnia b. r. zostało przeniesione na ul. Sławkowską Nr. 24, parter.

Kronika lwowska (kor. wł.). Sokół — Macierz urządza w niedzielę, dnia 14 kwietnia w 40 rocznicę założenia Towarzystwa, uroczysty wieczór muzykalno-wokalny, połączony z zawodniczemi ćwiczeniami gimnastycznemi wyższego stopnia, na zlot sokolstwa polskiego na jubileusz Macierzy 29 i 30 czerwca r. b.

Zaproszenia i bilety wstępu nabywać można od środy, 10 b. m. wieczorem od godziny 6—8 wieczorem w kancelarji „Sokoła“.

Ceny wstępu: krzesło 60 halerzy, wstęp 40 h., dla uczniów i dzieci 20 halerzy. Strój sokoli.

Liga pomocy przemysłowej urządza dla wszystkich zakładów szkolnych lwowskich cykl 85 jednogodzinnych wykładów o przemyśle krajowym na tle swojej wystawy ruchomej. Wykłady te odbywać się będą w sali gimnastycznej gimnazjum Franciszka Józefa przy ul. Batorego w dniach od 22 kwietnia do 2 maja b. r. Odczyty odbywać się będą przez cały dzień od rana do wieczora z przerwą w południe. Tematem ich będą objaśnienia ogólne o przemyśle i handlu —, ogólne i przystępnie podane wiadomości z dziedziny technologji rzemiosł, fabryk — ze statystyki i geografji przemysłowej i t. p. Przemysłowcy krajowi, którzy chcieliby, aby ich wyroby dołączone zostały do wystawy ruchomej i uwzględnione w wspomnianych wykładach — winni zgłosić się najdalej do 15 b. m. do Ligi przemysłowej.

Onegdaj nad ranem policja lwowska wpadła na trop szajki złodziei i idąc za tym tropem natrafiła prawie że przypadkowo na prywatny skład srebra, którego pochodzenie, zdaniem doświadczonych organów policyjnych, da się zbadać z rozmaitych doniesień policyjnych o kradzieżach dokonanych we Lwowie. W oświetleniu przedwstępnego śledztwa sprawa przedstawia się następująco: Kiedy dnia 5 b. m. o godz. 12-tej w nocy, p. Kornecki, rewident Banku austrjackiego, wrócił do swego mieszkania przy ul. Głębokiej pod l. 7, zastał mieszkanie okradzione. Skradziono prawie wszystkie ubrania i parę przedmiotów ze srebra, łącznej wartości 500 koron. W dwa dni później kapral pol. Jakubowicz, zatrzymał w ul. Eugeniusza—Rachwała, niosącego tłumok rzeczy. Była to garderoba p. Korneckiego

wśród której brakowało jednak parę ubrań. Dalsze śledztwo wykazało, że ubrania te sprzedał wspólnik Rachwała, Cichocki, Annie Lachs, żonie kotlarza kolejowego, mieszkającej przy ul. Rycerskiej l. 4, u której natychmiast przedsięwzięto rewizję. Rezultat był zastanawiający. Znaleziono znaczną ilość srebrnych noży, łyżek, widelców, srebrne tace na owoce i ciasta, srebrne lichtarze i inne kosztowne przedmioty. Między znalezionymi przedmiotami znaleziono złoty sygnet z tarczą platynową, na której wyryty jest herb uwieńczony siedmioma pałkami, wewnątrz pierścienia znajduje się napis: „Od ojca chrzestnego 15 4 1904". Ponadto znaleziono 8 kart zastawniczych, opiewających na rozmaite kosztowne przedmioty. Małżeństwo Lachs tłumaczą się, że przedmioty te skupowali częściowo u handlarzy starzyzną. Czy tłumaczenie to jest prawdziwem, wykaże dalsze śledztwo.

Kronika prowincjonalna. (Koresp. własna.) — **Z Jasła** piszą do nas: Dnia 7-go bm. odbyło się w Tow. „Zgoda" święcone jajko na które zebrało się około 100 osób, tak z inteligencji, jak i mieszczaństwa. Jajko poświęcił tutejszy proboszcz ks. Kwieciński wielce ceniony i poważany tutaj kapłan, który razem z trzema katechetami miał udział w uczcie pod czas której Kółko śpiewackie młodzieży gimnazyalnej zabawiało gości pięknym śpiewem, a p. Szymański z werwą i życiem wygłoszoną deklamacją wywołał dużo śmiechu.

To też nic dziwnego, że nastrój był serdeczny a poważny; w ślad za tem posypały się mówki i toasty. Prezes Tow. „Zgoda" p. dr. Pawłowski mówił z życiem i zapałem o potrzebie żywej wiary chrystjanizmu, a prezes „Sokoła" p. dr. Baranowski o potrzebie kochania się wzajemnego a w szczególności popierania naszych rękodzielników mieszczan za co go zgromadzeni rękodzielnicy nagrodzili oklaskami. Nie obeszło się też bez tego aby nie wspomnieć o tych maluczkich. Bowiem po pięknym przemówieniu p. Wojdy na temat „Mamy w kraju 40,000 opuszczonych dzieci o których należy nam pamiętać" — zebrano od gości K. 28·40 h. na wychowanków Zakładu w Miejscu Piastowem.

W ogóle Tow. „Zgoda" w Jaśle, które liczy przeszło 200 członków, jest dzisiaj najruchliwszem Tow. w Jaśle, a biblioteka tegoż, licząca 1200 dzieł nie mało przyczynia się do oświaty.

* * *

Zagadkowe morderstwo. Z Bóbrki donoszą: W niedzielę 7 bm. wyszła z aresztu tut. młoda 15-letnia przystojna dziewczyna, odsiadująca karę dwudniową za obrazę honoru i udała się do domu, do wsi Hryniowa. Na drodze między Wodnikami a Hryniowem została zamordowana i tam pod lasem znalazła ją żandarmerya. Przypuszczają jedni gwałt, inni zaś mają podejrzenie, czy komu nie chodziło o majątek. Śledztwo w toku.

Telegramy.

CESARZ W PRADZE.

PRAGA. Podczas pobytu cesarza będzie także w Pradze obecnym arcyksiąże Franciszek Ferdynand, który również zamieszka na zamku. ogółem na zamku zamieszka 290 osób świty cesarskiej.

Z DUMY.

PETERSBURG. Komisya budżetowa Dumy wszystkimi głosami przeciw trzem uchwaliło zaprosić ekspertów na swe posiedzenia do czasu, dopóki Duma nie zmieni art. 44 regulaminu uchwalonego przez nią, a zatwierdzonego przez senat na podstawie którego artykułu Duma ma prawo zapraszania ekspertów.

PETERSBURG. Według ostatecznej relacyi członków komisyi budżetowej, członkowie Dumy grupują się w następujący sposób: socyalni demokraci 64, rewolucyjny socyaliści 34 socyaliści lud. 14, partya pracy 100, mahomedanie 30, kozacy 17, kadeci 91, Polacy 46, partya reform demokratycznych 1, bezpartyjnych 50, umiarkowani i październikowcy 32, monarchiści 22.

KWESTYA AGRARNA W ROSYI.

PETERSBURG. Rada ministrów zgodziła się na projekt ministerstwa rolnictwa o zwołaniu ogólnej konferencyi w sprawie rozwoju kolonizacyi na Dalekim Wschodzie. Zamierzonem jest poparcie emigracyi chłopów na Dalekim Wschód przy równoczesnem zorganizowaniu sprzedaży ziemi państwowej.

PETERSBURG. Konferencya 50 posłów chłopskich uznała, że przedstawiciele ludu popełniliby akt rozpaczy, gdyby odmówili obrad nad budżetem, byłoby to bowiem równoznacznem z przyznaniem zupełnej bezsilności do odegrania roli produktywnej.

PETERSBURG. Odbyło się tutaj zgromadzenie tzw. „nowej organizacyi", która ma na celu połączyć mieszkającą w Petersburgu szlachtę w jeden klub. Zgromadzenie uchwaliło domagać się od rządu, aby szlachcicom, właścicielom dóbr przyznawano odszkodowanie za szkody zrządzone w ich dobrach przez powstańczych chłopów, aby policyę wzmocniono i aby kary za zbrodnie agrarne zostały zaostrzone. Szlachta powinna się połączyć w walce przeciw rewolucyi, która znajduje poparcie w Dumie.

GOŁOWIN I STOŁYPIN.

PETERSBURG. Prezydent Dumy Gołowin wystosował do prezydenta ministrów Stołypina pismo z prośbą, aby szanował prawa prezydenta Dumy, oraz aby policya Dumy tylko za zezwoleniem prezydenta Dumy mogła wchodzić do gmachu Dumy. Konflikt między prezydyum Dumy a Stołypinem zaostrza się. Także i bardzo umiarkowane pismo „Słowo" odmawia Stołypinowi prawa zabraniania komisyi Dumy powołania ekspertów.

„PRAWDZIWI" ROSYANIE U CARA.

PETERSBURG. W sferach administracyjnych krążą pogłoski, iż wpływowe sfery starają się powtórnie o przyjęcie w Carskiem Siole deputacyi Związku prawdziwych rosyan.

TORTURY W RYDZE.

PETERSBURG. Z Rygi donoszą do pism tutejszych, że rozpoczęło się śledztwo w sprawie tortur, stosowanych nad więźniami politycznymi w miejscowem więzieniu. Sprawa została wszczęta z rozporządzenia gubernatora na skutek licznych skarg i próśb podawanych przez torturowanych więźniów.

STARCIE Z PATROLEM.

ŁÓDŹ. Wczoraj wiecz. na ulicy Łąkowej nastąpiło krwawe starcie z patrolem wojskowym. Gdy naprzeciw patrolu szło kilku ludzi z wyglądu robotników, jeden z żołnierzy krzyknął: „ręce do góry!" Ludzie ci jednak nie usłuchali tego rozkazu. Dwaj z nich wydobyli nagle rewolwery i zaczęli strzelać, wołając: „Oto macie ręce do góry". Kule trafiły w piersi jednego żołnierza oraz strażnika policyjnego. Trzeci z ludzi usiłował wyrwać jednemu z żołnierzy karabin. Po strzałach zaczęto uciekać. Żołnierz, który wyszedł bez szwanku dał ognia do uciekających. Jeden z nich został zabity. Nazwiska zabitego dotychczas nie ujawniono.

LOKAUT ŁÓDZKI.

ŁÓDŹ. Wczoraj o godzinie 7 wieczorem zamknięto zapisy robotników w fabryce Poznańskich. Zapisało się wszystkich 4,962 robotników. Wobec tego, iż ogólna liczba robotników wynosi 6,667 a zarząd fabryki postanowił rozpocząć pracę wówczas, gdy zapisanych będzie trzy czwarte ogółu, do liczby tej brakuje jeszcze 18 robotników. O wyniku zapisów posłano depeszę do Berlina, gdzie znajduje się zarząd fabryki.

ANARCHJA WE FRANCYI.

Paryż. Wydział połączonych stronnictw socyalistycznych ogłosił odezwę do robotników w której wzywa ich aby popierali urzędników państwowych, którzy obecnie walczą o prawo zakładania syndykatów. Podobną rezolucyę powzięła także służba celowa.

ANGLJA I HISZPANJA.

PARYŻ. „Eclair" donosi, że jednym z najważniejszych punktów programu angielsko-hiszpańskiego ułożonego w Kartagenie jest zobowiązania się Anglii do pomagania Hiszpanii w odbudowaniu i uzbrojeniu floty.

ROZRUCHY W EGIPCIE.

LONDYN. „Standard" donosi z Kairu: z powodu nieprzyjaznego ruchu dla obcych przyszło tu do bitki między Włochami a ludnością tubylczą. Jeden Włoch śmiertelnie raniony, jeden z atakujących Egipcyan zabity.

PRZYSZŁY PREZYDENT STANÓW ZJEDN.

CINCINATI. Zięć prezydenta Roosevelta, członek kongresu Longworth oświadczył się za postawieniem kandydatury sekretarza wojny Thafta na prezydenta Stanów Zjednoczonych w r. 1908 dodając, że jest on jedynym, któryby mógł dalej prowadzić rządy w duchu Roosevelta.

PROCES THAWA.

NOWY JORK. Przysięgli w procesie Thawa naradzali się wczoraj wieczorem i o godzinie 11 tej oświadczyli, że nie osiągnęli jeszcze zgody i że dzisiaj wieczorem będą się dalej naradzać. (Thaw zamordował budowniczego Whitea, z powodu swej żony. Proces trwa już trzy miesiące.)

Prognoza: Bardzo pochmurno, czasem słońce, mierne wiatry, chłodno, stopniowe polepszenie.

KURSA WIEDEŃSKIE.

Wiedeń, dnia 11. IV. 1907.

	k.	h.		k.	h.
Akc. austr. Zakł. kred.	667	25	Tureckie tytuniow.	419	—
			Gal. karp. Tow. naft.	565	—
Węg. zakł. kred.	781	50	Renta majowa	98	70
Anglobanku	307	—	Austr. renta kor.	98	70
Unionbanku	569	50	Węg. „ „	94	65
Länderbanku	449	—	56l. Listy t. kr. ziem	97	50
Bankvereinu	548	25	4 pro. „ Banku h.	97	25
Bodenkredit	1058	50	4½% „ „ „	100	45
Gal. Banku hipot.	—	—	5% „ „ „	111	—
Kolei państwow.	667	25	4% „ „ kraj.	97	75
„ połudn.	146	75	4½% „ „ „	101	45
„ Elbe-hal	429	50	4% Gal. Obl. prop.	99	90
„ Północnej	555	50	4% Gal. poż. k. z 1893	97	60
„ Czerniow.	576	—	4% Poż. m. Lwowa	95	87
Alpiny	607	—	Losy tureckie	181	50
Rima Muranyi	555	—	Marki	117	67
Prask. Tow. żelaz.	2591	—	Ruble	252	25
Fabryka broni	545	—	Rosyjskie pap.	83	90

Wydawca i redaktor odpowiedzialny dr Antoni Beaupre. W drukarni „Głosu Narodu" w Krakowie pod zarządem Stanisława Tomaszewskiego.